

august 2013

BKF – holdningspapir Børn og familie

Børne- og Familieafdelingerne har ansvaret for Servicelovens bestemmelser om særlig hjælp til børn og unge.

Men vi kan ikke løse opgaven alene. Børne- og Familieafdelingernes virksomhed skal ses i et samlet perspektiv, der omfatter dagtilbud, skole og ungdomsuddannelser. Perspektivet omfatter også forældre og andre voksne i børnenes liv.

Det kræver bevidst og målrettet investering fra børne- og ungeområdet side i udviklingen af det tværfaglige arbejde i kommunen med fokus på helhed i hjælpen til familien.

Derfor er vores vision for udførelsen af vore opgaver:

- At arbejde med så tidlig en indsats som muligt overfor udsatte børn og unge. Fra fødselsforberedelse og til ungdomsuddannelse
- At understøtte og inddrage familiens ressourcer og tilgange til barnet og forældrenes muligheder for at tage sig af deres børn. Et arbejde som skal følges op af en sammenhængende lovgivning (udd.lovgivning, arbejdsmarkedslovgivning og sociallovgivning)
- At ekspertise fra det specialiserede børneområde først og fremmest anvendes til at bakke op om inkluderende børnefællesskaber for alle børn

Derfor fokuserer vi i Børne- og Kulturchefforeningen vores arbejde på at forbedre udviklingen inden for følgende tematikker:

- Fortsat udvikling af Nyspecialisering
- Bedre inddragelse af brugernes perspektiver
- Forpligtende samarbejde mellem dagtilbud, skole, ungdomsuddannelse og sociale myndigheder
- Arbejde med fokus på kvalitet baseret på evidens.

Temaerne behandles kort i de følgende afsnit.

Det forsatte arbejde med nyspecialisering

Vi ved, at alle børn søger det almene. Børn vil være ”normale” og de vil være sammen med andre børn. Almenområdet skal derfor være mere inkluderende og bærende.

Foranstaltninger for børn skal tilvejebringes så tæt på børnenes normale miljøer som muligt. Det var også emnet for BKF's publikation for 2012, der netop handlede om nyspecialisering – til gavn for alle børn.

Nyspecialisering ønsker at bevare og videreudvikle specialviden – men i en ny form, der er på børnenes og fællesskabets præmisser. Børnene skal ikke til eksperterne. Eksperterne skal til børnene. Specialinstitutioner skal være koncentrationer af viden og ikke koncentrationer af børn.

Der er derfor brug for et paradigmeskift. Fra at dele børn op i normale og specielle, til at skabe lærings- og udviklingsmiljøer med deltagelsesmuligheder for alle.

Der skal fokus på at udvikle miljøer for børn og unge, der giver alle trygge og befordrende muligheder for at deltage.

Børne- og Kulturchefforeningen tror på, at almenområdet kan mere end de gør – og også mere end de selv tror de kan. Derfor vil vi arbejde med strategier, som sikrer kompetenceudvikling af medarbejdere i almenområdet og som sikrer at de nye grunduddannelser leverer dimittender, med kompetencer i specialpædagogik og inklusion som grundlag for den differentierede læring og en inkluderende praksis.

Øget inddragelse af brugerne

Der har i de seneste år været en tendens til, at forældre blev forbrugere af ydelser, som på vegne af deres børn stiller krav til, hvad kommune kan og skal gøre. Mange forældre har sikkert følt, at de skulle kæmpe mod "systemet", når deres børn havde brug for en særlig støtte eller hjælp.

I en inkluderende praksis dur det ikke at være hverken forbruger eller klient. At skabe rammen om børns udvikling, læring og trivsel kan kun lade sig gøre i en samskabende proces.

Forældre og netværk besidder indgående viden og må altid inddrages, og være aktivt medskabende når det gælder om at skabe rammerne for barnets udvikling og trivsel. Børn, unge og forældre vil gerne og skal involveres i udredning af egen sag og i formulering af handleplan og mål for den indsats, som skal hjælpe dem til trivsel og udvikling.

Siden barnets reform har kommunerne arbejdet med udvikling af den faglige kompetence til samtale med og inddragelse af børn og unge. Der er sket forbedringer i forhold til tidligere praksis, men kommunerne er ikke i mål med en systematisk og dokumenteret inddragelse. Heller ikke med den form for inddragelse, hvor børn og unge oplever sig hørt og forstået i forhold til deres opfattelse af behov og ønsker.

Som chefer på området vil vi i dialog med repræsentanter for børnene, forskningsmiljøer og vores faglige medarbejdere sætte særlig fokus på at opnå den ønskede kvalitet i børneinddragelsen.

Forældresamarbejde og fastholdelse af ansvaret for børns trivsel og læring hos forældrene skal være grundlaget for en fokusering på brugerdriven innovation og løsninger for det enkelte barn. Det kræver involvering af forældrenes resurser og synspunkter i børnenes hverdag. Dette gælder ikke mindst for forældre til almene børn set i forhold til målet om fællesskaber for alle børn.

Forpligtende samarbejder

Som social myndighed har vi handlepligt i sager, hvor alle andre har givet op. Vi træffer meget vidtgående beslutninger i livets største spørgsmål. Det sker i et felt af mangelfulde oplysninger, usikker viden og store konflikter. Resultaterne af vores virksomhed er langt fra altid positive. Vi er derfor sårbare.

Det kræver stadig dialog om roller, opgaver og forventninger. Både internt i de enkelte kommuner og eksternt i forhold statslige myndigheder, brugerorganisationer, pressen osv.

Det kan vi blandt andet gøre ved at være meget bevidste om at ingen Børne- og Familieafdelingen kan løse opgaven med at beskytte og hjælpe de udsatte børn og unge alene. Vi er dybt afhængige af samarbejde med andre i kommunen og med politiet, statslige myndigheder og det civile samfund. Familieafdelingerne kan kun handle på underretninger og anden information, som kommer fra voksne i børnenes normale omgivelser.

Børne- og Kulturchefforeningen mener derfor, at det er vigtigt at fokusere på samarbejdet mellem den tidlige sundhedspleje, daginstitutioner, skole og videre til ungdomsuddannelse. At de enkelte institutioner ikke kun arbejder med egen fagfaglighed for øje, men har det brede syn på barnets trivsel, og at der gennem formelt samarbejder med de rette fagpersoner kan ydes den rette støtte til de børn og unge som har behov for særlig opmærksomhed.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at vi skal udvikle kulturer, hvor vi lærer af vore sager. Der skal være kulturer, hvor der tales legitimt og ærligt både om gode og om mindre gode sagsforløb. Det gælder internt i kommunerne i egne afdelinger og i forhold til andre forvaltninger og den politiske ledelse; det gælder mellem kommunerne, fx i BKF's netværk, og det gælder i forhold til samarbejdspartner i Staten, brugerorganisationer, uddannelses- og videninstitutioner og sundhedsvæsen mv. Herved skabes grundlag for et varigt og stædigt arbejde på kvalitetsforbedringer.

Kvalitet og evidens

Arbejdet med udsatte børn og unge skal bygge på kvalitet og på viden om, hvilke indsatser der virker.

Vi skal formulere mål for indsatser og krav til kvalitet i indholdet heraf, for derigennem at øge livskvalitet, trivsel og udvikling for barnet. Der skal være fokus på formidling af det, der virker og kritisk diskussion af tiltag uden konstaterbar effekt.

Der er brug for, at antallet af formelle fejl i sagsbehandlingen i børnesagerne falder. Det kræver en fælles og flerstrengt strategi i de enkelte kommuner og på tværs af kommuner og stat, og forudsætter, at vi både kigger på de lovgivningsmæssige rammer, på uddannelsen af socialrådgivere, på efteruddannelsesmulighederne, på stigningen i antallet af underretninger, som mange kommuner oplever og på tilgængeligheden af relevante støtte- og hjælpeværktøjer.

Børne- og Kulturchefforeningen ønsker at sætte fokus på den ledelsesmæssige udfordring, som ligger i at kvalitetssikre og balancere disse krav overfor det direkte børnearbejde.

Hovedsigtelinjerne i de kommende år kan derfor ses som summen af følgende:

Hver enkelt frontmedarbejders faglige og professionelle kunnen og engagement er afgørende for, at man lykkes med opsporing, forebyggelse og håndtering af sager med børn i udsatte positioner.

Samtidig skal den enkeltes faglighed omfatte respekten for at arbejde systematisk, dokumentere systematisk, inddrage den nyeste viden, reflektere over egen praksis og bruge evidensbaserede metoder, når det er muligt.

Vi kan altid blive bedre

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at der er generelt gøres et godt, professionelt og kvalitetsbevidst arbejde med udsatte børn og unge ude i kommunerne.

De mange nye reformer og tiltag startende med barnets reform, giver gode rammer for vores arbejde, som er med til at fastholde fokus på barnets trivsel.

Men samtidig skal vi desværre også holde os for øje, at ingen lovgivning og nok så mange procedurer kan sikre, at der aldrig mere forekommer overgreb og vanrøgt i lukkede og dysfunktionelle familier. Ej heller, at en iværksat foranstaltning viser ikke at have den ønskede effekt indenfor den fastsatte tid.

Men det må aldrig blive en sovepude for ikke at stræbe højere, fokusere på kvaliteten af vores indsats og altid overveje om vores indsats er tilstrækkelig, om procedurer er hensigtsmæssige etc.

Ny lovgivning italesættes nogle gange af udenforstående (pressen / politikere) som om, at nu er alle problemer med udsatte børn og dårlige anbringelser løst. Sådan er det desværre ikke. Der vil også fremover komme grimme sager. Og i bagklogskabens lys vil man på kunne pege på fejl – eller i hvert fald situationer, hvor et andet fagligt skøn måske kunne have ført til et andet resultat.

I den virkelighed har vi som chefer brug for at skabe forståelse for og stolthed over, vor egne og vore medarbejders opgaver og ansvar.

Børne- og Familienetværket i 2013 består af:

Familiechef Ane Stallknecht, Kalundborg
Børne- og Familierådgivningschef Hanne Korsgaard, Thisted
Børn og Ungechef Jes Jørgensen, Ærø
Børne- og Familiechef Anton Rasmussen, Ikast-Brande
Direktør Jette Deltorp, Greve
Familiechef Margit Næsby, Roskilde
Familiechef Jan Dehn, Halsnæs
Børn & Familiechef Christian L. Hansen, Aabenraa (formand)